

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-07

Diarienummer N165-0743/23

Handläggare

Madeleine Källvenius

Telefon: 031-365 00 00

E-post:

madeleine.kallvenius@socialsydvast.goteborg.se

Reviderade anvisningar för lokalt föreningsbidrag för att inkludera ideella aktörer inom delningsekonomin

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Sydväst godkänner förvaltningens förslag till anvisningar för lokalt föreningsbidrag.
2. Socialnämnd Sydväst förklarar uppdraget att revidera sina anvisningar för föreningsbidrag för att möjliggöra för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag, fullgjort.

Sammanfattning

Socialnämnd Sydväst har att ta ställning till att godkänna en anvisning för lokalt föreningsbidrag i Sydväst som också möjliggör för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag. Socialnämnden har även att ta ställning till om uppdraget från kommunfullmäktige kan förklaras fullgjort.

Socialnämnderna, kulturnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden fick i maj 2022 i uppdrag av kommunfullmäktige (§ 16 0594/21) att senast under 2022 revidera sina anvisningar för föreningsbidrag för att möjliggöra för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag.

Socialförvaltning Sydväst föreslår en förändring i anvisningarna för lokalt föreningsbidrag som tydliggör att ideella aktörer inom delningsekonomin kan söka bidrag för föreningsaktiviteter vilket omhändertar hållbarhet inom den ekologiska dimensionen.

Den föreslagna förändringen i anvisningarna för lokalt föreningsbidrag utgår från befintliga inriktningar för det lokala föreningsbidraget i de fyra socialnämnderna. Förvaltningen gör bedömningen att den föreslagna förändringen förtydliga för ideella aktörer inom delningsekonomin, att de har möjlighet att ansöka om lokalt föreningsbidrag. Däremot kommer förändringen i sig inte tillgodose det behov dessa aktörer har av mer långsiktigt stöd för personal- och lokalkostnader.

Utifrån förslag till reviderade anvisningar och förvaltningens bedömning föreslår förvaltningen att uppdraget förklaras fullgjort.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I flera av de undersökningar som gjorts kring delningsekonomi både nationellt och internationellt framgår att ett av de främsta motiven för att delta och använda denna typ av tjänster är att spara pengar. Detta framgår även i en marknadsundersökning om

delningsekonomi som förvaltningen för demokrati och medborgarservice har genomfört. Det finns en ekonomisk drivkraft och en privatekonomisk potential i delningsekonomi.

Förvaltningen bedömer i likhet med stadsledningskontoret att den föreslagna förändringen i de lokala anvisningarna för föreningsbidrag kan innebära en ökad konkurrens mellan ansökningar då det kan förväntas att fler kommer att ansöka om bidrag.

Förvaltningens bedömning är att det inom ramen för det lokala föreningsbidraget inte är möjligt utifrån befintliga resurser möjliggöra för bidrag till personal och lokalkostnader. Att öppna upp för bidrag för lokaler och personal inom ramen för de lokala föreningsbidragen skulle innebära kostnader som inte ryms inom befintlig ram samt ökad administration för både socialförvaltningarna och föreningarna. Det finns andra typer av föreningsbidrag i Göteborgs Stad som möjliggör för föreningar att söka verksamhetsbidrag och bidrag till lokalhyra. Förvaltningens bedömning är att det är mer lämpligt att denna typ av stöd möjliggörs för ideella aktörer inom delningsekonomin inom ramen för de bidragen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Delningsekonomi och konsumtion anknyter till miljömålet ”Klimatet – Göteborgs klimatavtryck är nära noll” inom Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 innehåller sju tvärgående strategier som alla på olika sätt bidrar till att nå samtliga miljömål. I yrkandet som ligger till grund för uppdraget konstateras att för att nå målen i programmet behövs samverkan mellan staden, näringslivet och ideella aktörer. Två av de tvärgående strategierna i programmet är ”Vi driver på en cirkulär ekonomi” och ”Vi skapar förutsättningar att leva hållbart” som innebär att vi ska underlätta utvecklingen av delningsekonomin, samskapa lösningar med civilsamhället och underlätta för göteborgare att leva hållbart. Enligt en av strategierna framgår att Göteborgs Stad ska använda alla de verktyg och styrmedel som staden förfogar över för att skapa förutsättningar för en hållbar livsstil.

I en uppföljning av miljö- och klimatprogrammet framkommer ett antal rekommendationer för förbättrad måluppfyllelse (rapportnummer 2023:06). I rekommendationen för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen framgår att det behövs ett utvecklat stöd och samverkan med näringslivsaktörer och civilsamhällesaktörer som främjar mer hållbara livsstilar. Att möjliggöra för aktörer inom delningsekonomin att söka bidrag kan bidra till detta.

Bedömning ur social dimension

Delningsverksamheter gör att saker kan användas mer effektivt och spara både ekonomiska och ekologiska resurser. Tjänsterna bidrar också till social hållbarhet, exempelvis genom att ge ekonomiskt svaga grupper tillgång till saker de annars inte skulle ha råd med, vilket också kan öka inkluderingen i samhället. Exempel är solidariska kylskåp och leksaksbibliotek. Flera tjänster drivs också med hjälp av olika arbetsträningsprogram och bidrar till att skapa arbetstillfällen.

Genom att Göteborgs Stad tillhandahåller lokala mötesplatser där invånarna själva kan mötas för att initiera och fritt samtala om och organisera sig kring frågor de själva finner betydelsefulla och intressanta, minskar trösklarna för deltagande i staden. Vidare ges möjlighet att begrunda ställningstaganden utan att Göteborgs Stad är en drivande part

samt att de ges möjlighet att skapa relationer och knyta sociala kontakter med varandra. Ett levande civilsamhälle skapar och stärker banden mellan människor. Det har skett en förändring, där civilsamhället förutom etablerade föreningar och folkrörelser, också består av tillfälliga nätverk och lokala rörelser i många olika former, exempelvis genom delningsekonomi. Detta blir en möjlighet att stärka delaktigheten och inkluderingen av grupper som staden har svårare att nå. Att lösa problem tillsammans med andra skapar tilltro till andras välvilja och stärker tilliten mellan dem som deltar i samarbetet.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-11-22

Ärendet

Socialnämnden har att ta ställning till att godkänna en anvisning för lokalt föreningsbidrag i Sydväst som också möjliggör för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag. Socialnämnden har även att ta ställning till om uppdraget från kommunfullmäktige kan förklaras fullgjort.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnderna, kulturnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden fick i maj 2022 i uppdrag av kommunfullmäktige (§ 16 0594/21) att senast under 2022 revidera sina anvisningar för föreningsbidrag för att möjliggöra för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag.

Som bakgrund till ovan uppdrag ligger ett tidigare uppdrag från kommunstyrelsen från 2021-04-21 §319 i vilket stadsledningskontoret skulle återkomma med en redovisning om vilka hinder som finns för idéburna aktörer inom delningsekonomin att vara verksamma och kunna söka kommunala bidrag, EU-bidrag eller andra relevanta bidrag samt återkomma med förslag. I yrkandet som ligger till grund för uppdraget konstateras att det finns möjligheter att söka bidrag från Göteborgs Stad inom olika områden, som idrott och fritid, kultur och socialt arbete men att tillämpningen av olika bidrags anvisningar innebär att idéburna verksamheter inom delningsekonomin hamnar utanför systemet.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Stadsledningskontoret redovisar i sitt ärende (handling 2022 nr 61) ett antal hinder för ideella aktörer inom delningsekonomin att söka olika typer av bidrag. Med koppling till de kommunala bidragen konstaterar stadsledningskontoret att aktörer inom delningsekonomin upplever dagens stödstruktur som svag. De ideella aktörerna lyfter behovet av att det ska vara möjligt för aktörer att få bidrag för aktiviteter inom delningsekonomin. Aktörerna ser vidare behov av kontinuerligt verksamhetsstöd, finansiering av lokalhyra samt behov av täckning av personalkostnader. Långsiktighet poängteras till skillnad mot finansiering i projektform.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att de bidragsgivande nämndernas reglementen inte utgör ett hinder för att söka kommunala bidrag. Av nämndernas reglementen framgår att "Alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. [...] Hållbar utveckling består av tre dimensioner som stödjer varandra: social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet." Utifrån detta bedömer stadsledningskontoret att även nämnder som inte har ekologiska dimensionen som huvudsakligt område ändå kan inkludera det som möjligt bidragsberättigade i sina anvisningar.

Stadsledningskontoret lyfter vidare att Göteborgs Stads samordning av bidragsgivning inte är optimal för de idéburna aktörerna inom delningsekonomin, då det är oklart för dessa aktörer till vilken förvaltning en ansökan ska skickas. Stadsledningskontoret bedömer även att de bidragsgivande nämnderna idag inte har tillräcklig kompetens inom ekologiska dimensionen och behöver få stöd i detta.

Utifrån utredningen gör stadsledningskontoret bedömningen att bidragsgivande nämnder får i uppdrag att revidera sina anvisningar för föreningsbidrag för att möjliggöra för ideella aktörer inom delningsekonomin att beviljas bidrag. Stadsledningskontoret gjorde vidare bedömningen att idrotts- och föreningsnämnden, inom ramen för sitt uppdrag att

samordna Göteborgs Stads arbete med föreningsbidrag, får ett kompletterande uppdrag att i sin samordning säkerställa att den ekologiska dimensionen inkluderas i alla led.

Avslutningsvis lyfter stadsledningskontoret i sin bedömning att förslaget kan leda till att konkurrensen mellan ansökningar kan öka, då det kan förväntas att fler aktörer kommer att ansöka om bidrag.

Förslag på förändringar i anvisningar för lokalt föreningsbidrag

All bidragsgivning ska följa Göteborgs Stads gemensamma riktlinje för föreningsbidrag men varje nämnd antar egna anvisningar eller regler för de bidrag de fördelar. Det är i dessa anvisningar som gränsdragningar kan göras, till exempel vilken sorts verksamhet och vilka kostnader föreningarna kan få medel för. Socialförvaltning Sydväst prioriterar verksamheter som är kostnadsfria, öppna för alla, trygghetsskapande, generationsöverskridande samt vänder sig till barn och unga.

Enligt förslaget kompletteras de fyra socialnämndernas anvisningar för lokalt föreningsbidrag med att tydliggöra att föreningar kan beviljas bidrag för föreningsaktiviteter som bidrar till hållbarhet genom delnings- och cirkulär ekonomi. Det tydliggörs också i anvisningarna att delningsekonomi innebär är att man lånar, hyr eller på annat sätt delar varor och tjänster med varandra.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltning Sydväst föreslår en förändring i anvisningarna för lokalt föreningsbidrag som tydliggör att ideella aktörer inom delningsekonomin kan söka bidrag för föreningsaktiviteter, som därmed omhändertar hållbarhet inom den ekologiska dimensionen.

Den föreslagna förändringen i anvisningarna för lokalt föreningsbidrag utgår från befintliga inriktningar för det lokala föreningsbidraget i de fyra socialnämnderna. Förvaltningen gör bedömningen att den föreslagna förändringen kommer göra det tydligare för ideella aktörer inom delningsekonomin att de har möjlighet att ansöka om lokalt föreningsbidrag. Däremot kommer förändringen i sig inte tillgodose det behov dessa aktörer har av mer långsiktigt stöd för personal- och lokalkostnader. Det finns andra typer av föreningsbidrag i Göteborgs Stad som möjliggör för föreningar att söka verksamhetsbidrag och bidrag till lokalhyra. Förvaltningens bedömning är att det är mer lämpligt att denna typ av stöd möjliggörs för ideella aktörer inom delningsekonomin inom ramen för de bidragen. Att öppna upp för bidrag för lokaler och personal inom ramen för de lokala föreningsbidragen skulle innebära kostnader som inte ryms inom befintlig ram samt ökad administration för både socialförvaltningarna och föreningarna. Socialförvaltningen bedömer därmed att det inom ramen för det lokala föreningsbidraget inte är möjligt utifrån befintliga resurser att möjliggöra för mer långsiktiga lösningar för ideella aktörer inom delningsekonomin.

För att stärka den ekologiska dimensionen för idéburna aktörer inom delningsekonomin behöver dialogen mellan Göteborgs Stads bidragsgivande förvaltningar, demokrati- och medborgarservice och miljöförvaltningen fortsätta för att hitta gemensamma vägar framåt. De bidragsgivande förvaltningarna behöver också samordna sin externa information så att det tydliggörs för aktörer inom delningsekonomin vilka typer av bidrag som går att söka från de olika förvaltningarna.

Utifrån förslag till reviderade anvisningar och ovan bedömning föreslår förvaltningen att uppdraget förklaras fullgjort.

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör